

D E C I Z I E

cu privire la respingerea cererii de apel declarată de Serviciul Fiscal de Stat

în cadrul cererii de chemare în judecată depusă de cererea de chemare în judecată înaintată de Serviciul Fiscal de Stat către Cojocaru Simion *****, intervenient accesoriu lichidatorul GȚ „Cojocaru Simion *****” dl Panciuc Adrian privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului GȚ „Cojocaru Simion *****”, prin care cererea a fost respinsă,

împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 17.03.2026,

Dosarul nr. 2ai-40/2026
PIGD nr. 2-22058007-03-2ai-10062026

Prima instanță: Judecătoria Orhei (sediul Central) (judecător Alina Balan)

27 iulie 2026, mun. Bălți
Textul corespunde originalului

Examinând, fără citarea părţilor, în procedură scrisă, cererea de apel declarată de Serviciul Fiscal de Stat

Curtea de Apel Nord, în completul compus din:
Stanislav Grosu*, Președinte,*
Alina Țihonschi,
Mariana Sajin, *judecători*

A constatat următoarele:

În procedura Judecătoriei Orhei, sediul Central se află spre examinare cauza de insolvabilitate intentată în privința gospodăriei țărănești „Cojocaru Simion *****” în procedura simplificată a falimentului.

La data de 11 septembrie 2025, directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat, Petru Griciuc a depus în adresa instanței de insolvabilitate cererea prin care a solicitat: atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere al GȚ „Cojocaru Simion *****” în persoana administratorului statutar Cojocaru Simion, cu încasarea în beneficiul masei debitoare a creanțelor Serviciului Fiscal de Stat validate și nestinse în sumă totală de 262 262,27 lei, dintre care creanțe chirografare de rangul III - 234 387,27 lei și creanțe chirografare de rangul VI - 27 875,00 lei.

În motivarea cererii, Serviciul Fiscal de Stat a indicat faptul că prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, nr. 2i-10/2022 din 25.05.2022, a fost admisă cererea introductivă depusă de creditorul SRL „Agrimatco-Service”, s-a intentat procedura simplificată a falimentului în privința GȚ „Cojocaru Simion *****”, c/f 1024606009642, cu sediul în r-nul Orhei s.Pohrebeni, s-a desemnat în funcția de lichidator, administratorul autorizat Panciuc Adrian.

Conform tabelului definitiv al creanțelor creditorilor GȚ „Cojocaru Simion *****”, la data de 18.08.2022, au fost validate creanțele Serviciului Fiscal de Stat în sumă de 262 262,27 lei, constituită din: - creanțe chirografare de rangul III (plăți de bază) - 234 387,27 lei; - creanțe chirografare de rangul VI (majorări de întârziere) - 27 875,00 lei.

Potrivit informației din Sistemul informațional automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, se constată că de la data de 03.12.2009, până la data intentării procesului de insolvabilitate - 25.05.2022, director al debitorului GȚ „Cojocaru Simion *****” a fost dl Cojocaru Simion *****, IDNP *****, cu domiciliul în*****.

Invocă că, s-a stabilit ca culpabil de cauzarea insolvabilității debitorului GȚ „Cojocaru Simion *****” însăși dl Cojocaru Simion, care deține funcția de director al GȚ „Cojocaru Simion *****” începând cu data de 03.12.2009. Consideră că, subiect a prezentei cereri de atragere la răspundere subsidiară este directorul GȚ „Cojocaru Simion *****”, în procedura falimentului simplificat este dl. Cojocaru Simion *****.

Susține că, suma creanțelor validate ale Serviciului Fiscal de Stat în mărime de 262 262,27 lei, reprezintă prejudiciul cauzat creditorului Serviciul Fiscal de Stat de către GȚ „Cojocaru Simion *****”, care urmează a fi încasat din patrimoniul pârâtului Cojocaru Simion *****.

Totodată, relevă că în materia prejudiciului, existența acestuia ca fiind format din suma totală de 262 262,27 lei, care reprezintă creanțele creditorului validat - Serviciul Fiscal de Stat, în cadrul procesului de insolvabilitate față de GȚ „Cojocaru Simion *****”, care însă nu poate fi acoperit din masa debitoare din motiv că debitorul nu dispune de careva bunuri care ar putea fi valorificate întru stingerea creanțelor validate, iar pe conturile bancare lipsesc mijloacele financiare.

În materia faptelor ilicite ca temei de atragere la răspundere subsidiară a pârâtului Cojocaru Simion *****, întrunește circumstanțele prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității și anume: ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii.

Notează că, în legătura cu intentarea procesului de insolvabilitate, în vederea verificării corectitudinii calculării și plenitudinea transferării impozitelor, taxelor și altor plăți aferente bugetului public național, de către Serviciul Fiscal de Stat, cu înștiințarea lichidatorului GȚ „Cojocaru Simion *****”, a fost efectuat controlul fiscal prin metoda verificării totale, pentru perioada de activitate 01.01.2018-31.05.2022.

Urmare a controlului efectuat, susține că a fost întocmit actul de control fiscal nr. 5- 717206 din 20.07.2022, prelungit pe formularul nr. 5-717207, nr. 5-717208. prin care s-au stabilit următoarele încălcări: Majorarea pierderilor fiscale pentru perioada fiscală A/2020 cu 3 68 319 lei, care în rezultatul controlului vor constitui 1 989 255 lei, care au fost raportate integral în anul

2021. Diminuarea venitului impozabil cu suma de 571 144 lei, inclusiv pentru perioadele fiscale 2018 (etapa II) cu 22 751 lei, A/2019 cu suma de 54 765 lei și A/2021 cu suma de 493 628 lei. Diminuarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător în sumă totală de 41 081 lei, inclusiv pentru A/2018 (etapa II) cu 1 593 lei, pentru A/2019 cu 4 934 Iei și pentru A/2021 cu 34 554 lei. Diminuarea TVA aferentă bugetului pentru perioada fiscală L/02/2022 cu 17 112 lei. Diminuarea impozitului pe venit și a taxei pe valoare adăugată, constatată prin actul de control fiscal nr. 5-717206 din 20.07.2022 și formalizată prin decizia asupra cazului de încălcare a legislației fiscal nr. 773/2778 din 29.07.2022, reprezintă în mod neîndoielnic consecința unei contabilități ținute contrar prevederilor legale. Această concluzie derivă logic și juridic din legislația în materie fiscal-contabilă și din natura obligațiilor fiscale aferente.

Apreciază că obligația legală de a ține contabilitatea în mod corect și complet îi revenea în mod personal administratorului - Cojocaru Simion, care deținea funcția de administrator al întreprinderii. În urma controlului fiscal, s-a constatat că pentru perioada A/2018- 2022, au fost diminuate artificial impozitul pe venit și taxa pe valoarea adăugată. Aceste încălcări nu puteau avea loc decât prin reflectarea în evidența contabilă a unor date necorespunzătoare realității și eronate, fie prin omiterea deliberată a declarării veniturilor, fie prin înregistrarea unor cheltuieli fictive ori prin neînregistrarea unor operațiuni economice, ceea ce a generat aplicarea sancțiunilor prevăzute de Codul Fiscal al Republicii Moldova.

Invocă faptul că, la caz aceste fapte ilicite, așa cum a fost relevat de actul de control fiscal nr. 5-717206 din 20.07.2022, au creat un prejudiciu cert bugetului public național, dat fiind faptul că aceste încălcări ale legislației au generat apariția datoriilor suplimentare față de buget, respectiv, prin decizia asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 773/2778 din 29.07.2022, s-a dispus de a se încasa la buget: - 41 081 lei, impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător diminuat inclusiv pentru perioada fiscală A/2018 (etapa II) cu 1 593 lei, pentru A/2019 cu 4 934 lei și pentru A/2021 cu 34 554 lei; - 17 112 lei, taxa pe valoarea adăugată diminuată pentru perioada fiscală L/02/2022; - 6 005 lei, majorare de întârziere, pentru neachitarea în termen a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător diminuat; - 458 lei. majorare de întârziere, pentru neachitarea în termen a TVA aferentă bugetului diminuată; - 10 366 Iei (34 554 lei x 30 %). amendă pentru diminuarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioada fiscală pentru A/2021 cu 34 554 lei. conform prevederilor art. 261 alin. (4) din Codul fiscal; - 5 134 lei (17112 Iei x 30%), amendă, pentru diminuarea sumei TVA aferentă bugetului pentru perioada fiscală L/02/2022, conform prevederilor art. 261 alin. (4) din Codul fiscal; - 2000 lei (2 cazuri x 1000 lei), amendă, pentru nerespectarea modului de întocmire și de prezentare a Declarației cu privire la impozitul pe venit (Forma VENI2) pentru perioada fiscală A/2021, Declarația privind TVA pentru perioada fiscală L/02/2022, conform prevederilor art. 260 alin. (1) din Codul fiscal.

În circumstanțele enunțate, evidențiază că conducerea GȚ „Cojocaru Simion *****” și anume administratorul statutar - Cojocaru Simion, se face vinovat pentru încălcarea normelor legale stipulate în Legea insolvabilității, Legea contabilității și raportării financiare, acționând cu intenție, întrucât el a avut o înțelegere clară și deliberată asupra efectelor conduitei sale. Prin introducerea în evidențele financiare, în dările de seamă fiscale a unor date denaturate, Cojocaru Simion a urmărit în mod conștient și sistematic reducerea artificială a bazei impozabile și evitarea achitării obligațiilor către buget, încălcând astfel normele legale, pentru care devine pasibil de a fi atras la răspundere subsidiară.

Astfel, prin nerespectarea acestor norme imperative ale legislației se confirmă caracterul ilicit al acțiunilor membrilor organelor de conducere al GȚ „Cojocaru Simion *****”, în persoana

administratorului - Cojocaru Simion, fapt ce generează temei de atragere la răspundere subsidiară.

Consideră că sunt întrunite condițiile atragerii la răspundere subsidiară patrimonială a membrului organului de conducere a debitorului GȚ „Cojocaru Simion *****”, întrucât au fost comise fapte ilicite, există prejudiciu, există legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, există vinovăția, fapt argumentat în conținutul cererii.

Relevă că prezența măcar a unui singur indice din temeiurile independente de atragere la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului în sensul Legii insolvabilității, constituie un temei suficient pentru angajarea răspunderii subsidiare față de creditorii debitorului.

Serviciul Fiscal de Stat a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a GȚ „Cojocaru Simion *****” în persoana lui Cojocaru Simion şi încasarea din contul acestuia în contul masei debitoare a GȚ „Cojocaru Simion *****”, a sumei de 262 262,27 lei.

Poziţia instanţelor de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 17.03.2026, acțiunea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat către Cojocaru Simion *****, intervenient accesoriu lichidatorul GȚ „Cojocaru Simion *****” dl Panciuc Adrian privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului GȚ „Cojocaru Simion *****” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

La data de 25.03.2026, Serviciul Fiscal de Stat, a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului GȚ „Cojocaru Simion *****” să fie admisă integral.

Potrivit art.8 alin.(1) Legea insolvabilității, hotărârile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunţării dispozitivului, cu excepţiile prevăzute în prezenta lege.

Serviciul Fiscal de Stat a depus cererea de apel la 25.03.2026, contestând hotărârea și încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Central), dispozitivul căreia a fost pronunțat la 17.03.2026. Astfel, Colegiul atestă și constată, că apelul a fost declarat în interiorul termenului acordat de lege.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului depus de Serviciul Fiscal de Stat, ultimul a reținut că, instanța de fond nu a examinat cauza în mod multiaspectual, limitându-se la o apreciere formală a probelor administrate și omițând analiza completă a circumstanțelor de fapt și de drept invocate prin cererea de chemare în judecată privind atragerea la răspundere subsidiară a membrului organului de conducere al GȚ „Cojocaru Simion *****”.

Acesta arată că temeiul juridic al acțiunii este prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, care instituie răspunderea subsidiară a membrului organului de conducere în cazul ținerii unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii.

În susținerea acestui temei, apelantul menționează că încălcările respective au fost constatate prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 773/2778 din 29.07.2022 privind încălcarea legislației fiscale de către GȚ „Cojocaru Simion *****”.

Apelantul arată că instanța de fond, în pct. 43–45 ale hotărârii, a reținut existența mai multor încălcări fiscale constatate prin decizia menționată, însă a apreciat că reclamantul trebuia să

demonstreze suplimentar existența unei legături de cauzalitate între aceste încălcări, acțiunile administratorului și starea de insolvabilitate a debitorului.

În opinia apelantului, concluzia instanței este eronată, deoarece Serviciul Fiscal de Stat și-a întemeiat cererea pe constatări fiscale definitive privind încălcarea legislației fiscale și stabilirea unor obligații fiscale suplimentare reprezentând impozite, TVA, majorări de întârziere și amenzi în sarcina debitorului.

Acesta susține că, prin acțiunile membrului organului de conducere, au fost încălcate prevederile art. 8 alin. (2) lit. c) și d), art. 15 lit. c), art. 18 lit. a), art. 20 alin. (2), art. 26 alin. (5), art. 30 alin. (1), art. 32 alin. (1), art. 83 alin. (4), art. 87 alin. (4), art. 101 alin. (1), art. 102 alin. (1), art. 115 alin. (2), art. 187 alin. (7) și art. 261 alin. (2) din Codul fiscal, precum și prevederile Ordinului IFPS nr. 1164 din 25.10.2012 privind aprobarea formularului Declarației TVA și modul de completare a acesteia, încălcări care au determinat calcularea obligațiilor fiscale suplimentare față de bugetul public național.

Apelantul apreciază că aceste acțiuni constituie fapte ilicite care au prejudiciat Serviciul Fiscal de Stat prin neachitarea obligațiilor fiscale, iar persoana care a contribuit la apariția stării de insolvabilitate prin neasigurarea unei contabilități conforme poate fi obligată să suporte o parte din pasivul debitorului.

Acesta consideră că instanța de fond a interpretat în mod greșit concluziile expuse la pct. 46–47 ale hotărârii, potrivit cărora nu ar exista o legătură de cauzalitate certă între neregulile fiscale și insolvabilitatea debitorului și că lipsa unei expertize economico-financiare ar împiedica stabilirea acestei legături.

În opinia apelantului, instanța a făcut o aplicare eronată a legii atunci când a apreciat că nu a fost dovedită ținerea unei contabilități fictive ori dispariția documentelor contabile, întrucât efectuarea controlului fiscal a fost posibilă tocmai prin analiza documentelor existente și constatarea faptului că acestea nu respectau cerințele legale.

Apelantul susține că noțiunea de contabilitate fictivă sau ținută contrar legii include orice acțiuni sau inacțiuni prin care sunt încălcate reglementările imperative privind contabilitatea și raportarea financiară, indiferent dacă acestea constituie infracțiuni, contravenții sau delicte civile.

Acesta arată că administratorul statutar era persoana responsabilă de administrarea activității întreprinderii și că nu a reflectat în evidența contabilă operațiuni justificate documentar, încălcând astfel obligațiile legale privind organizarea și ținerea contabilității.

Apelantul consideră neîntemeiată concluzia instanței potrivit căreia simpla neconformitate fiscală nu poate constitui faptă ilicită în sensul art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității și apreciază că, în realitate, condițiile legale pentru atragerea la răspundere subsidiară sunt întrunite.

Acesta reiterează că a descris în mod detaliat încălcările legislației fiscale care au determinat apariția stării de insolvabilitate a debitorului și că acțiunile culpabile ale administratorului, constatate în cadrul controlului fiscal, reprezintă cauza directă a acestei stări.

Apelantul subliniază că creanța Serviciului Fiscal de Stat împotriva patrimoniului debitorului s-a format inclusiv în temeiul deciziei nr. 773/2778 din 29.07.2022, prin care au fost calculate

obligații fiscale suplimentare și aplicate sancțiuni fiscale.

În opinia sa, prejudiciul cauzat bugetului public național este consecința directă a acțiunilor ilegale ale administratorului, care s-a eschivat de la calcularea și achitarea obligațiilor fiscale stabilite prin actul de control fiscal.

Apelantul susține că debitorul a acționat cu încălcarea obligațiilor prevăzute de art. 8 alin. (2) lit. c) din Codul fiscal, potrivit cărora contribuabilul este obligat să țină evidența contabilă conform legislației, să întocmească și să prezinte dările de seamă fiscale și să asigure păstrarea documentelor contabile.

Acesta arată că, în cadrul controlului fiscal, au fost verificate toate operațiunile și documentele relevante pentru determinarea obiectelor impozabile și s-a constatat că debitorul nu a ținut contabilitatea conform prevederilor legale și nu a prezentat dările de seamă prevăzute de legislația fiscală.

Apelantul explică faptul că ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii presupune încălcarea normelor imperative ale legislației contabile, iar contabilitatea fictivă reprezintă consemnarea unor operațiuni nereale sau a unor cheltuieli fără suport documentar, în scopul diminuării obligațiilor fiscale.

Acesta susține că operațiunile fictive reprezintă mențiuni scriptice fără corespondent în realitatea economică și că existența unei discrepanțe esențiale între situația reală și evidența contabilă este suficientă pentru calificarea unei contabilități ca fiind fictivă.

În opinia apelantului, chiar și ținerea unei contabilități parțiale poate conduce la imposibilitatea verificării activității economico-financiare, favorizând acumularea necontrolată a obligațiilor și apariția stării de insolvabilitate.

Acesta consideră că completarea dărilor de seamă fiscale cu informații necorespunzătoare sau neprezentarea acestora constituie o denaturare a evidenței contabile și fiscale, având ca scop evitarea achitării obligațiilor fiscale datorate bugetului de stat.

Apelantul susține că existența raportului de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu rezultă din faptul că obligațiile fiscale suplimentare au fost calculate tocmai ca urmare a ținerii unei contabilități contrare prevederilor legii.

Acesta invocă prevederile art. 143 alin. (8) din Legea insolvabilității și arată că validarea creanțelor în tabelul definitiv consolidat produce efectele unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, astfel încât existența și întinderea prejudiciului nu mai pot fi contestate.

Apelantul concluzionează că încălcările constatate prin decizia Serviciului Fiscal de Stat constituie temei suficient pentru angajarea răspunderii subsidiare în condițiile art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității.

Acesta apreciază că administratorul GȚ „Cojocaru Simion *****”, în calitate de persoană cu funcții de conducere, a încălcat în mod continuu obligațiile legale privind organizarea și ținerea contabilității, ceea ce întrunește elementele faptei prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității.

Apelantul susține că inacțiunea administratorului a determinat încălcarea legislației fiscale și contabile și a generat obligațiile pecuniare constatate prin decizia Serviciului Fiscal de Stat.

Acesta arată că fapta prejudiciabilă este reprezentată de încălcările constatate prin decizia asupra cazului de încălcare a legislației fiscale, iar această decizie, emisă în urma controlului fiscal și având caracter executoriu, confirmă existența faptelor ilicite imputabile administratorului.

Apelantul apreciază că legătura de cauzalitate dintre fapta culpabilă și prejudiciu rezultă din faptul că prejudiciul este reprezentat de creanțele validate ale Serviciului Fiscal de Stat, calculate în urma încălcărilor fiscale constatate.

Acesta susține că stabilirea unor obligații fiscale suplimentare confirmă faptul că administratorul era responsabil pentru ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii, iar decizia fiscală constituie act administrativ executoriu.

În opinia apelantului, ținerea unei contabilități fictive sau neconforme reprezintă o conduită care favorizează inevitabil apariția stării de insolvabilitate, întrucât încalcă normele imperative ale Legii contabilității și ale Legii contabilității și raportării financiare.

Apelantul arată că administratorul avea obligația legală de a gestiona activitatea societății cu bună-credință și diligența unui bun administrator, în conformitate cu art. 186 și art. 187 din Codul civil.

Acesta subliniază că obligația fiscală este o obligație juridică de drept public, impusă prin lege și susceptibilă de executare silită, iar impozitele și taxele constituie venituri ale bugetului public, potrivit art. 6 alin. (10) din Codul fiscal.

Apelantul invocă obligația instanței de a asigura egalitatea procesuală a părților și de a aprecia probele în mod complet, obiectiv și nemijlocit, conform art. 130 din Codul de procedură civilă.

Totodată, acesta face trimitere la art. 129 pct. 2) din Codul fiscal, potrivit căruia Serviciul Fiscal de Stat este autoritatea competentă să administreze impozitele și taxele în interesul statului.

În susținerea poziției sale, apelantul invocă practica Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, reflectată în deciziile nr. 2ai-312/25 din 19.02.2026 și nr. 2ai-3/26 din 28.05.2026, pronunțate în cauze privind atragerea la răspundere subsidiară a administratorilor unor debitori aflați în procedura insolvabilității.

În final, apelantul susține că, potrivit art. 5 alin. (5) lit. f) din Legea insolvabilității, instanța de insolvabilitate are competența de a atrage la răspundere membrii organelor de conducere care au contribuit la insolvabilitatea debitorului și apreciază că, în speță, sunt întrunite toate condițiile legale pentru admiterea cererii formulate de Serviciul Fiscal de Stat, motiv pentru care soluția instanței de fond de respingere a acțiunii este neîntemeiată și urmează a fi desființată.

Aprecierea instanţei de apel:

Potrivit art. 1 alin.(4) Legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 alin. (6), (7) a Legii insolvabilității cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condițiile examinării cauzei în primă instanță. Instanța de apel poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel și de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile stabilite în prezenta lege. (7)

Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la data pronunțării.

Analizând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil consideră că apelul urmează a fi respins cu menţinerea hotărârii instanţei de fond din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după de judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1)–(6) Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 Cod de procedură civilă, iar în conformitate cu art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prima instanţă a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, RM şi a pronunţat o hotărâre legală şi întemeiată.

Potrivit materialelor cauzei, potrivit informației despre contribuabil prezentată, generată de funcționarul fiscal la data de 03.09.2025, se constată că începând cu data de 03.12.2009 și până la 17.06.2024, Cojocaru Simion ***** a deținut funcția de director al GȚ „Cojocaru Simion *****” (f.d. 14-16).

Procesul de insolvabilitate în privința GȚ „Cojocaru Simion *****” a fost inițiat la 25 mai 2022 prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești.

Conform Deciziei nr. 773/2778 din 29.07.2022 se atestă cazul de încălcare a legislației fiscale comise de către GȚ „Cojocaru Simion *****” adoptate în rezultatul actului de control nr. 5-717206 din 20.07.2022, prelungit pe formularul nr. 5-717207, nr. 5-717208 întocmit în rezultatul controlului fiscal efectuat prin metoda verificării totale (f.d. 18-20).

Potrivit Actului de control nr. 5-717206 din 20 iulie 2022, controlul a fost inițiat la 11.07.2022 și finalizat la 20.07.2022 și a cuprins perioada de activitate a întreprinderii L/06/2018- L/05/2022 (f.d. 21).

Conform tabelului definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului, se atestă că Serviciul Fiscal de Stat deține creanțe față GȚ „Cojocaru Simion *****” în mărime de 234 387,27 lei creanțe chirografare de rangul III și creanțe chirografare de rangul VI în mărime de 27 875,00, acestea fiind validate (f.d. 17).

În procedura Judecătoriei Orhei, sediul Central se află spre examinare cauza de insolvabilitate intentată în privința gospodăriei țărănești „Cojocaru Simion *****” în procedura simplificată a falimentului, solicitând atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a GȚ „Cojocaru Simion *****” în persoana lui Cojocaru Simion şi încasarea din contul acestuia în contul masei debitoare a GȚ „Cojocaru Simion *****”, a sumei de 262 262,27 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 17.03.2026, acțiunea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat către Cojocaru Simion *****, intervenient accesoriu lichidatorul GȚ „Cojocaru Simion *****” dl Panciuc Adrian privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului GȚ „Cojocaru Simion *****” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La data de 25.03.2026, Serviciul Fiscal de Stat, a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului GȚ „Cojocaru Simion *****” să fie admisă integral.

În conformitate cu prevederile art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni: ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire.

Potrivit prevederilor art. 248 alin. (2), (4), (5) și (6) din Legea insolvabilității, aplicarea prevederilor alin. (1) nu exclude aplicarea faţă de debitor a unor sancţiuni contravenționale sau pedepse penale pentru fapte ce constituie contravenţii sau infracţiuni. În acest sens, la cererea comitetului creditorilor, administratorul/ lichidatorul transmite organelor procuraturii toate documentele spre a fi examinate la obiectul existenţei de motive (fapte) ce ar putea angaja urmărirea penală a debitorului sau a membrilor organelor lui de conducere. În caz de pluralitate, răspunderea persoanelor prevăzute la alin. (1) este solidară, cu condiţia ca apariţia stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care şi-au exercitat mandatul ori au deţinut poziţia ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului. Persoanele în cauză se pot apăra de solidaritate dacă, în organele colegiale de conducere ale debitorului, s-au opus actelor sau faptelor care au cauzat insolvabilitatea sau dacă au lipsit de la luarea deciziilor care au cauzat insolvabilitatea şi au făcut să se consemneze, ulterior luării deciziei, opoziţia lor la aceste decizii. Termenul de prescripție pentru acțiunea prevăzută la alin. (1) este de 3 ani. Termenul începe să curgă de la data în care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat insolvabilitatea, dar nu mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate. În toate cazurile, asupra acţiunii prevăzute la alin. (1), instanţa de insolvabilitate se pronunţă prin hotărâre, care poate fi contestată cu apel de persoanele vizate în ea.

Pentru a stabili vina și atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului, urmează să fie întrunite anumite condiții și anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, iar fapta să fie săvârșită cu vinovăție, iar în caz de pluralitate, răspunderea

persoanelor indicate este solidară, cu condiția că apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția, ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului.

Răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanțelor de judecată, presupune stabilirea prin probe pertinente și concludente a următoarelor elemente esențiale: fapta ilicită, vinovăția, legătura cauzală dintre fapta ilicită și urmările provocate.

Condițiile generale și speciale ale răspunderii civile delictuale urmează a fi apreciate cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deținut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247, alin. (1) din Legea insolvabilității la data intentării procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității/ lichidatorului instanța de insolvabilitate poate dispune angajarea răspunderii membrilor organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului, precum și oricărei alte persoane care au cauzat insolvabilitatea prin acțiunile enumerate exhaustiv la alin. (1) al articolului enunțat.

Totodată, potrivit art.13 alin. (1) lit.a) Legea contabilităţii, „răspunderea pentru ţinerea contabilităţii şi raportarea financiară revine: conducerii (organului executiv) - în entitatea cu răspundere limitată”.

Conform art.43 alin.(1) si (2) din Legea contabilităţii, entitatea este obligată să păstreze pe suport de hârtie sau în formă electronică documentele contabile care includ: documentele primare, registrele contabile, situaţiile financiare şi alte documente aferente organizării şi ţinerii contabilităţii. Documentele contabile vor fi sistematizate şi păstrate în termenele şi. conform regulilor prevăzute de Organul de Stat pentru Supravegherea şi Administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova.

În conformitate cu art.8 alin.(2) lit. c) Codul fiscal, contribuabilul este obligat sa ţină evidenţa contabilă conform formelor și modului stabilit de legislaţie, să întocmească şi să prezinte organului fiscal dările de seamă prevăzute de legislaţie, să asigure integritatea documentelor de evidenţă contabilă în conformitate cu cerinţele legislaţiei, astfel încât, pentru fapta prevăzută de art.248 alin. (1) lit.e) din Legea insolvabilităţii în sensul ţinerii unei contabilităţi contrare legii, poartă răspundere administratorul, precum și contabilul care a întocmit rapoartele financiare a societăţii cu răspundere limitată.

Subsecvent, potrivit art.11 alin.(13) Legea contabilităţii şi raportării financiare, „documentele de casă, de plată şi cele privind decontările pot fi semnate unilateral, de către conducătorul entităţii, ori de două persoane cu drept de semnătură, prima semnătură aparținând conducătorului sau altei persoane împuternicite, iar a doua – contabilului-şef sau altei persoane împuternicite”.

Colegiul Civil consideră ca fiind justă concluzia instanței de fond, or *simpla constatare a unor abateri fiscale, inclusiv prezentarea de declarații cu informații neautentice ori deducerea de cheltuieli neconfirmate documentar, nu este suficientă, prin ea însăși*, or din ansamblul probelor administrate nu rezultă o legătură de cauzalitate certă între neregulile fiscale imputate lui Cojocaru Simion și apariția ori agravarea insolvabilității GȚ „Cojocaru Simion *****”.

De altfel, Serviciului Fiscal de Stat a demonstrat nerespectarea modului de întocmire și de prezentare a Declarației cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală an. 2021 și pentru neachitarea în termen a TVA din activitatea de întreprinzător diminuat, fără a demonstra care

este legătura de cauzalitate a insolvabilității debitorului GȚ „Cojocaru Simion *****” cu acțiunile nemijlocit întreprinse de către Cojocaru Simion.

De altfel, Colegiul ține să învedereze faptul că natura juridică a răspunderii organelor de conducere a debitorului prevede cele mai multe dintre caracteristicile răspunderii delictuale, constituind de fapt o răspundere specială.

În consecință, fiind vorba despre o răspundere delictuală, pentru a fi angajată este necesar de a fi îndeplinite condițiile generale ale răspunderii delictuale prevăzute în art. 1998 Cod civil: fapta ilicita, prejudiciul survenit, legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu. Caracterul special al răspunderii reglementate de art. 248 Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 constă în obligarea persoanelor cărora le este imputabilă apariția și cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului la suportarea datoriilor.

Din conținutul art. 248 alin. (1), (4) și (5) al Legii insolvabilității reiese că, pentru ca o persoană să fie atrasă la răspundere subsidiară, urmează a fi stabilită comiterea acțiunilor, prevăzute la acest articol, dar și probat faptul că comiterea acestor acțiuni au dus la insolvabilitatea debitorului.

Membrii organelor de conducere nu răspund pentru o simplă incapacitate managerială, ci pentru săvârșirea unor fapte cu caracter ilicit, urmărind, de regulă, deturnarea activității de la realizarea scopului pentru care a fost constituită societatea debitoare și satisfacerea unui interes personal sau al unui terț, calificarea acestei forme de răspundere având un caracter delictual în toate situațiile.

Totodată, urmează să fie stabilită legătura de cauzalitate între acțiunile membrilor organelor de conducere, ori a altor persoane și starea de insolvabilitate a debitorului, în sensul că insolvabilitatea se datorează anume acțiunilor acestora și nu altor circumstanțe, precum și vinovăția membrului organelor de conducere în cauzarea sau agravarea stării de insolvabilitate. Raportul de cauzalitate este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii.

Astfel, persoanele culpabile pot fi obligate la repararea doar a prejudiciului care este consecința directă a faptei ilicite și nu altul, adică, prejudiciul efectiv demonstrat, condiție stipulată și în prevederile art. 1998 Cod civil, care prevede că, prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege

Conform art. 44 din Legea contabilității statuează că, persoanele vinovate de încălcarea prezentei legi, care se eschivează de la ţinerea contabilităţii, aplică incorect standardele de contabilitate, precum şi cele care falsifică premeditat documentele primare, registrele contabile, situaţiile financiare şi rapoartelor anuale, sunt trase la răspundere disciplinară, materială, administrativă sau penală, după caz, conform legislaţiei.

Totalitatea actelor prezentate în raport cu normele de drept enunțate permit instanței de apel să rețină argumentarea instanței de fond referitor la faptul că nu au fost prezentate probe pertinente și concludente, ce ar dovedi că apariția stării de insolvabilitate a debitorului este imputabilă anume lui Cojocaru Simion.

Colegiul apreciază neîntemeiate criticile apelantului referitoare la concluzia instanței de fond privind întrunirea temeiului prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității.

Norma invocată instituie o formă excepțională de răspundere patrimonială, care nu operează automat ca efect al constatării unor încălcări ale legislației fiscale sau contabile, ci presupune dovedirea cumulativă a existenței unei fapte ilicite, a prejudiciului, a raportului de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu, precum și a vinovăției persoanei chemate în judecată.

Or, simpla constatare, în cadrul controlului fiscal, a unor abateri privind ținerea contabilității, prezentarea unor declarații fiscale cu informații neautentice ori deducerea unor cheltuieli

neconfirmate documentar nu este suficientă, prin ea însăși, pentru a conduce la concluzia că administratorul a cauzat sau a agravat starea de insolvabilitate a debitorului.

Încălcările legislației fiscale justifică, în principiu, nașterea obligațiilor fiscale suplimentare și aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația fiscală, însă acestea nu echivalează automat cu existența condițiilor necesare atragerii răspunderii subsidiare în cadrul procedurii de insolvabilitate.

În acest sens, art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității sancționează nu orice neregularitate contabilă, ci acele acțiuni sau inacțiuni care, prin gravitatea și consecințele lor, au contribuit efectiv la apariția sau agravarea stării de insolvabilitate a debitorului.

Prin urmare, între conduita imputată administratorului și imposibilitatea debitorului de a-și executa obligațiile exigibile trebuie să existe o legătură cauzală directă, certă și dovedită.

În cauza dedusă judecății, din ansamblul probelor administrate nu rezultă că obligațiile fiscale suplimentare stabilite prin decizia Serviciului Fiscal de Stat au constituit cauza determinantă a apariției ori agravării stării de insolvabilitate a GȚ „Cojocaru Simion *****”. Apelantul s-a limitat la invocarea deciziei de control fiscal și la enumerarea încălcărilor constatate, fără a demonstra, prin probe pertinente și concludente, că aceste încălcări au generat în mod direct incapacitatea de plată a debitorului sau au făcut imposibilă redresarea activității acestuia.

Totodată, existența unei creanțe fiscale validate în cadrul procedurii de insolvabilitate nu exonerează reclamantul de obligația de a demonstra raportul de cauzalitate prevăzut de art. 248 din Legea insolvabilității, or validarea creanței confirmă existența și întinderea obligației fiscale, însă nu dovedește, prin ea însăși, că starea de insolvabilitate este consecința exclusivă sau determinantă a conduitei administratorului.

De asemenea, nu poate fi reținut argumentul apelantului potrivit căruia însăși stabilirea unor obligații fiscale suplimentare ar echivala cu dovada ținerii unei contabilități fictive ori contrare prevederilor legii în sensul art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității.

O asemenea interpretare ar conduce la transformarea răspunderii subsidiare într-o sancțiune automată pentru orice abatere fiscală constatată de organul fiscal, ceea ce contravine caracterului excepțional al acestei instituții și scopului pentru care a fost reglementată.

În lipsa unor probe din care să rezulte că neregulile contabile imputate administratorului au determinat în mod nemijlocit apariția ori agravarea stării de insolvabilitate, instanța nu poate prezuma existența raportului de cauzalitate doar din împrejurarea că, în urma controlului fiscal, au fost stabilite obligații fiscale suplimentare.

Starea de insolvabilitate poate fi rezultatul unei multitudini de factori economici, financiari sau manageriali, iar simpla existență a unor obligații fiscale restante nu este suficientă pentru a concluziona că aceasta a fost generată exclusiv de încălcările contabile invocate de apelant.

Prin urmare, Colegiul reține că instanța de fond a apreciat în mod corect probele administrate și a constatat întemeiat că apelantul nu a făcut dovada existenței unei legături de cauzalitate directe și certe între pretinsa ținere a unei contabilități contrare prevederilor legii și apariția ori agravarea stării de insolvabilitate a GȚ „Cojocaru Simion *****”, motiv pentru care criticile formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

Instanța de apel remarcă că, argumentele invocate în apel poartă un caracter formal, întrucât reproducerea motivelor invocate în cererea de chemare în judecată nu constituie temei de casare a unei hotărâri legale și întemeiate.

Din considerentele menţionate şi, având în vedere faptul că, hotărârea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar motivele invocate de către apelant sunt neîntemeiate, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu art. 385 lit. a), art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord,-

Decide:

Apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat se respinge.

Hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 17.03.2026 adoptată în cadrul cererii înaintate de Serviciul Fiscal de Stat către Cojocaru Simion *****, intervenient accesoriu lichidatorul GȚ „Cojocaru Simion *****” dl Panciuc Adrian privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului GȚ „Cojocaru Simion *****”, se menține.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,
Judecător Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Țihonschi Mariana Sajin